

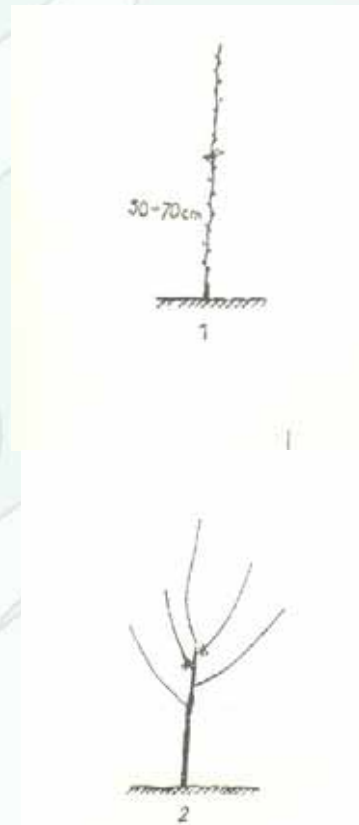
PALMETA KOSIH GRANA

Ovaj uzgojni oblik uglavnom se koristi za poluguste sklopove, uz međuredni razmak koji će omogućiti upotrebu standardne mehanizacije. Radi ranijeg početka rađanja i lakše kontrole vegetativne aktivnosti, bujnije sorte treba gajiti na manje bujnim podlogama, a manje bujne i rodnije sorte na bujnijim podlogama.

Za formiranje palmete kosih grana jabuke treba koristiti umjereno bujne jednogodišnje sadnice s vegetativnim pupoljcima u predjelu između 40 i 80 cm iznad korjenovog vrata. Nakon sadnje sadnica se orezuje na visini od 20 cm više od mjesta gdje će se formirati prva bočna skeletna grana. Dakle to je visina u zavisnosti od željene visine debla i kreće se od 60 do 80 cm iznad zemlje.

Radovi prve godine: Kad vegetacija krene i novi mladari dostignu porast oko 10 cm, vrši se izbor tri mladara. Jedan mladar služi za nastavak debla, a dva za formiranje prvog sprata bočnih skeletnih grana. Za nastavak debla koristi se vršni mladar, a za skeletne grane mladari koji su po mogućnosti usmjereni u pravcu prostiranja reda. Među izabranim mladarima mora biti dovoljno razmaka kako bi se formirale raklje solidne čvrstine. Ostali bujniji mladari zakidaju se na po nekoliko listova. Kad ostavljena

tri mladara dostignu porast od 20 do 25 cm, uz njih se postavlja naslon od tanjih pritki ili trske, koji služi za pravilno usmjeravanje onih mladara koji nijesu u strogom pravcu reda.

Radovi druge godine: Ukoliko je u prvoj vegetaciji uspješno obavljena izolacija tri osnovna letorasta, početkom druge godine praktično se ništa ne reže. Ukoliko je tokom prve vegetacije izostala rezidba na zeleno, pa se u blizini prekraćenog mjesta na sadnici razvilo više bujnih letorasta, onda rezidbom treba

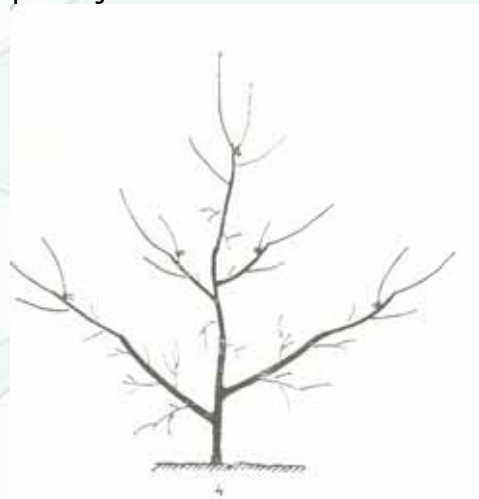
ukloniti do osnove one letoraste koji ne dolaze u obzir za formiranje skeletnih grana. U fazi nabubrelih pupoljaka ili kratkih zeljastih mladara valja obaviti izolaciju vrha centralne produžnice kao i vrhova letorasta ostavljenih za bočne skeletne grane. Izolacija se sastoji u očenjivanju nabubrelih pupoljaka neposredno ispod vršnog pupoljka bilo centralne, bilo produžnica bočnih grana. Ukoliko se ovaj termin propusti, onda treba zakinuti bujnije krenule mladare koji bi ugrožavali razvoj vršnih. Na taj način će vršni pojačano a niži mladari na centralnoj produžnici i bočnim granama umjereno bujno rasti.

Na centralnoj produžnici koja je dostigla visinu drugog sprata, pored izolacije vršnog mladara, treba obaviti i izbor dva podesna mladara za formiranje drugog sprata po istom principu kao i za prvi sprat. Eventualno jednake ili bujnije suvišne mladare u zoni formiranja sprata treba zakinuti. Do kraja vegetacije, ako su sve operacije izvedene na vrijeme, ne treba preduzimati nikakve mjere, osim eventualnog razvođenja bujnijih ili upravljanja nedovoljno bujnijih skeletnih grana prvog sprata.

Radovi treće godine: Rezidbom na početku vegetacije treba do osnove ukloniti sve bujnije letoraste koji su izmakli prošlogodišnjoj intervenciji na zeleno ili su se naknadno razvili.

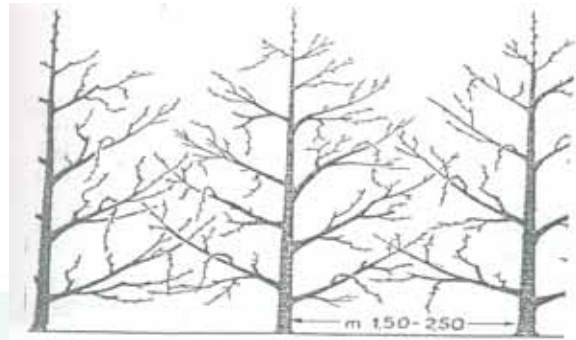
Ovom prilikom treba ukloniti do osnove i sve bujne i uspravno rastuće letoraste duž centralne skeletne grane, ostavljajući manje bujne i horizontalne. Sa dvogodišnjeg dijela skeletnih grana prvog sprata treba rezidbom ukloniti do osnove sve letoraste koji vertikalno izbijaju sa njene gornje strane ili pak sa donje. Sve ostale umjereno bujne ili slabije letoraste na skeletnim granama prvog sprata, kao i duž centralne skeletne grane, valja ostaviti neorezane radi formiranja rodnog drveta za sledeću godinu. U ovoj godini po istom principu treba izabrati mladare za treći sprat. Počev od druge polovine vegetacije, rezidbom se uklanjaju sve vodopije ili prebujni mladari.

Radovi četvrte godine: Ako su radovi u protekle tri godine kvalitetno obavljani, prvi sprat skeletnih grana treba već da ima formirano rodno drvo. Pored toga, drugi i treći sprat su formirani ali nijesu dograđeni. Počev od proljeća četvrte godine, rezidba palmete usresređena je na okončanje formiranja skeletnih grana, uz istovremeni početak rezidbe na rod. Broj spratova, odnosno visina formiranog zida palmete zavisice od vegetativne snage voćke, ali ne treba da prelazi 3,5 metra. Za palmetu jabuke na bujnim podlogama ova visina se postiže

formiranjem tri sprata skeletnih grana. Na umjereno bujnim podlogama, sa manjim razmakom voćaka u redu i manjim međuspratnim razmakom skeletnih grana, katkad će moći da se formira i četvrti sprat. U svim slučajevima visinu palmete treba uskladiti sa međurednim rastojanjem voćaka.

Mr Nebojša Veličković

Stručni saradnik u oblasti voćarstva i vinogradarstva